

အရေးတကြီး ထုတ်ပြန်ရန်အတွက်

ထားဝယ်အထူးစီးပွားရေးဇုန် အပေါ် ရပ်ရွာ လူထု၏ အသံနှင့် ရှုဒေါင့်အထွေထွေ အစီရင်ခံစာ မိတ်ဆက်

ရန်ကုန်၊ မြန်မာ ။ ၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၂၉ ရက်

တိုက်ရိုက်ဆိုးကျိုးခံစားနေရသည့် ဒေသနေရပ်ရွာလူထုနှင့်အတူ၊ EarthRights International နှင့်ထားဝယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့ (DDA) တို့မှ ပူးပေါင်း ထုတ်ဝေသော အစီရင်ခံစာ အသစ်တစ်စောင်ဖြစ်သည့် “ဟန်ချက်ကြားမှ နဘုလယ်ဒေသ၊ တကျော့ပြန် ထားဝယ်အထူးစီးပွားရေးဇုန်နှင့် ဒေသနေ လူထုအသံများနှင့် ရှုထောင့်အထွေထွေ” နှင့် ဗွီဒီယို အသစ်တစ်ခုဖြစ်သည့် “ထားဝယ်မှ အမျိုးသမီးများ” ဗွီဒီယိုအား အင်္ဂလိပ်၊ မြန်မာ နှစ်ဘာသာဖြင့် မိတ်ဆက်ပေးမည်ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာ နှင့် ထိုင်းအစိုးရတို့မှ ထားဝယ်အထူးစီးပွားရေးဇုန် စီမံကိန်းတည်ထောင်ရန် သဘောတူခဲ့သည့်မှာ ယခုနှစ်သည် ဆယ်နှစ်ပြည့်သည့်နှစ် ဖြစ်ပါသည်။ ယခု အစီရင်ခံစာနှင့် ဗွီဒီယိုသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အကြီးမားဆုံးသော စက်မှုဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံကိန်းကြီးများထဲမှ တစ်ခုဖြစ်သည့် ဤစီမံကိန်း၏ ဆိုးကျိုးများကိုခံစားနေရသော ရပ်ရွာလူထု၏ အတွေ့အကြုံများနှင့် အချက်အလက်များကို ထည့်သွင်းဖော်ပြ ထားပါသည်။

ဤအစီရင်ခံစာသည် ထားဝယ် အထူးစီးပွားရေးဇုန် ဧ ဒေသတွင် နေထိုင်သည့် ရပ်သူရွာသားများမှ ထိုစီမံကိန်းအား မည်သို့နားလည်သဘောပေါက်ပုံ၊ ၎င်းတို့ဘဝနှင့် စားဝတ်နေရေး အတွက် ထိုစီမံကိန်း၏ ပါဝင်ပတ်သက်မှု တို့အား မှတ်တမ်းတင်ထားပါသည်။ ယခင်က ကျေးရွာလူထုအမြင်ဖြင့် ထားဝယ်အထူးစီးပွားရေးဇုန်အပေါ် သုတေသန ပြုလုပ်ခဲ့ဖူးသော်လည်း စီမံကိန်း ခေတ္တရပ်နားစဉ်မှစ၍ မည်သည့် သုတေသနတစ်စုံတစ်ရာမှ မပြုလုပ်ခဲ့ပေ။ ယခုအခါ ဤအစီရင်ခံစာတွင် အထူးစီးပွားရေးဇုန်၏ ဒဏ်ကို တိုက်ရိုက်ခံစားရမည့် ကျေးရွာလူထု တို့၏ ထွေပြားသော အတွေ့အခေါ်စိတ်ကူးများ၊ သဘောအယူအဆများ၊ ရည်မျှော်ချက်များနှင့် စိုးရိမ်ပူပန်မှုများ အား တင်ပြထားပါသည်။

“ ကျတော်တို့လို ဧ ဒေသခံတွေ အနေနဲ့၊ ကိုယ့်ရွာ၊ ကိုယ့်အိမ်၊ ကိုယ်နှစ်ပေါင်းများစွာနေလာခဲ့တဲ့ နေရာကို သူတို့တွေက လာဖယ်ခိုင်းတာကိုတော့ လက်မခံနိုင်ဘူး၊ သူတို့စီစဉ်ထားတဲ့ နေရာအသစ်က ဘယ်နေရာမှန်းတော့မသိဘူး ဒါပေမယ့် ကျတော်တို့အခု နေနေတဲ့ အခြေအနေမျိုးနဲ့ တူမလား ၊ မတူဘူးလား၊ နောက်စိတ်ပူတာ တစ်ခုက အဲ့ဒီနေရာအသစ်မှာ

ကျနော့ရဲ့ လက်ရှိ အလုပ် ဖြစ်တဲ့ လယ်သမား အလုပ်ရော လုပ်ကိုင်စားသောက်လို့ရမလား ပေါ့” ပါရာဒွတ် ရွာမှ လယ်သမား တစ်ဦးက ရှင်းပြခဲ့ပါသည်။

အထူးစီးပွားရေးဇုန်များ၏ ဧ ဒသခံများအပေါ်ဖော်ဆောင်ပေးနိုင်သည့် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်း အခြေအနေမှာ နိုင်ငံတကာဆိုင်ရာ အတွေ့အကြုံများအရ လွန်စွာနည်းပါးသော်လည်း ဤသုတေသနပြုလုပ်မှုတွင် ပါဝင်ခဲ့သူ ရွာသားတစ်ဦးမှလည်း အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းရရှိရန်၊ အခြေခံအဆောက်အအုံများ တိုးတတ်လာစေရန်နှင့် လျှော်ကြေးငွေများအား ထိုစီမံကိန်းမှ ယူဆောင်လာလိမ့်မယ်ဟု မျှော်လင့်ကြောင်းလည်းထုတ်ဖော်ပြောကြားခဲ့ပါသည်။

ဤအစီရင်ခံစာတွင် သုတေသန လုပ်ငန်းစဉ်၏ အဓိက အကြောင်းအရာ လေးချက်ဖြစ်သော သတင်းအချက်အလက် ရရှိမှု၊ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း၊ အလုပ်အကိုင်နှင့် လူမှုလိင်ကဏ္ဍ (သို့) ကျားမ ကဏ္ဍ တို့နှင့် ဆက်နွယ်လျက် အောက်ပါ အချက်များကို ရွာသူရွာသားများအနေဖြင့် တောင်းဆိုထားသည်-

- ရှင်းလင်းသော စနစ်ကျသော တန်းတူညီမျှဖြစ်သော သတင်းအချက်အလက်များ
- ပွင့်လင်းသော သာတူညီမျှ မျှတသော လျှော်ကြေးလုပ်ငန်းစဉ်များ
- နဂိုမူလ အခြေအနေထက် ပိုမိုကောင်းမွန်မှ ပြောင်းရွှေ့ရန် (သို့) နဂိုလူမှုဘဝ အရည်အသွေးမရလျှင် မပြောင်းရွှေ့ရန်
- ဒေသနေ လူထုအား အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေမည့် အလုပ်အကိုင်ကဏ္ဍနှင့် အခြေခံ အဆောက်အအုံ များတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရန်
- ရာထူးကြီးငယ်၊ လူတန်းစား၊ အသက်အရွယ် လူမှုလိင် (သို့) ကျားမ ကဏ္ဍမရွေး အချင်းချင်း ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်တတ်ရန်

အထက်အရာ အားလုံး သည် ထားဝယ်၏ ပိုမိုကောင်းမွန်သော အနာဂတ်အတွက်သာရည်ရွယ်ပါသည်။

“ နောက်ဆယ်နှစ်ကြာရင်တောင် ရွာသူရွာသားတွေ အနေနဲ့ အဖြေရှာမရတဲ့ ပြဿနာတွေ၊ မသေချာမရေရာမှုတွေနဲ့ စိတ်ပူပန်မှုတွေကို ဆယ်စုနှစ် တစ်ခုလောက်တော့ ဆက်လက်ခံစားနေရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲ့ဒီ ပြဿနာတွေ ဖြေရှင်းရမယ် စီမံကိန်း ဆက်လက် လုပ်ဆောင်သည်ဖြစ်စေ၊ မလုပ်ဆောင်သည်ဖြစ်စေ ပြန်လည် ကုစားရမယ့် ကိစ္စတွေကိုတော့ ကြိုတင်စီမံထားရမယ်။ ရပ်ရွာလူထုရဲ့ အမြင်ကို လေးစားဖို့၊ ပွင့်လင်းမြင်သာရှိဖို့နဲ့ မျှတတဲ့ လျှော်ကြေး ပေးဆောင်မှုနဲ့ နေရာရွှေ့ပြောင်းမှု လုပ်ငန်းစဉ်တွေဟာ အင်မတန်အရေးကြီးတဲ့ အချက်တွေဖြစ်တယ်။” ဟု EarthRights International မှ အကြံပေး ဦးဘိုဘိုအောင်မှ ထောက်ပြပြောဆိုလိုပါသည်။

“ထားဝယ်စီမံကိန်းနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့၊ အရေးကြီးဆုံးကတော့ အနိုင်အယ်လ်ဒီ အစိုးရအနေနဲ့ အရင်အစိုးရလို အမှားမျိုး မလုပ်မိဖို့ဘဲ၊ ဒီတိုင်းဒေသကြီးရဲ့ ရှိပြီးသား တန်ဖိုးကိုမြင်အောင်ထုတ်ဖော်ပြီး၊ ရှေ့ဖြ ဖ်လာမယ့် အလားအလာကို နားလည်အောင်လုပ်ပြီး ရေရှည် တည်တံ့ခံမယ့်အစီအစဉ်မျိုးကိုတွေးသင့်တယ်။ ထားဝယ်ပြည်သူလူထုက ဘာလိုချင်လည်းဆိုတာကို ကြားအောင် နားထောင်ပြီး ပတ်ဝန်းကျင်အတွက်လည်း မထိခိုက်၊ အားလုံး ပါဝင်တဲ့ ဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းစဉ်တွေကို အကောင်အထည်ဖော်ဖို့လိုပါတယ်” ဟု DDA အမှုဆောင် ဒါရိုက်တာ ဦးသန့်ဇင်က တိုက်တွန်းထားပါသည်။

နောက်ခံအကြောင်းရင်း

ထားဝယ်အထူးစီးပွားရေးဇုန် သည် မြန်မာနိုင်ငံတောင်ပိုင်းတွင် ရှိသော စက်မှုဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း တစ်ခု ဖြစ်သည်။ ၎င်းသည် မြန်မာပြည်တွင် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေများလျှော့ချခြင်း၊ အခွန်လျှော့ချရန် ကမ်းလှမ်းခြင်းများနှင့် အနည်းဆုံး လုပ်ခလစာအတွက် လိုအပ်ချက်များကို လျှော့ချပေးခြင်းဖြင့် စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများအား ဆွဲဆောင်ရန်စီမံထားသော အထူးစီးပွားရေးဇုန် သုံးခု အနက် တစ်ခု အပါအဝင် ဖြစ်သည်။ ထိုစီမံကိန်းပြီးမြောက်ပါက ယင်းတွင် ပင်လယ်နက်ဆိပ်ကမ်း၊ ရေနံသန့်စင်စက်ရုံ၊ သံမဏိစက်ရုံ၊ ဓါတ်မြေဩဇာနှင့် ရေနံတုပစ္စည်းစက်ရုံ၊ စက်မှုလုပ်ငန်းဆိုင်ရာစက်ရုံများနှင့် လုပ်ငန်း ဆောင်တာများ၊ ရေလှောင်ကန်ကြီးများနှင့် ထားဝယ်မှ ထိုင်းနိုင်ငံ၊ ကန်ချန်ပူရီ သို့ ဆက်သွယ်မယ့် လမ်းတို့ ပါဝင်မည်။ ၎င်းစီမံကိန်း ပြီးမြောက်ပါက အရှေ့တောင်အာရှ တွင် အကြီးမားဆုံး စက်မှုဇုန်များထဲမှ တစ်ခု ဖြစ်လာမည်ဖြစ်သည်။

ထားဝယ် အထူးစီးပွားရေးဇုန်သည် ဧဒမ်ပေါင်း (၄၃၀၀၀) ခန့်အား ထိခိုက်နိုင်ပြီး အထူးသဖြင့် စီမံကိန်းနှင့် ပတ်သက်သော သတင်းအချက်အလက်မရရှိသောသူများနှင့် တိတိကျကျ ရှင်းရှင်းလင်းလင်း မသိသေးသော သူများအဓိက ပါဝင်သည်။ (၈) ရာခိုင်နှုန်းသောထိခိုက်ခံပြည်သူများ၏ သဘောတူညီချက် သာလျှက် ကောက်ယူပြီး စီမံကိန်းအား စတင်ခဲ့သည့် အပြင် သုံးပုံတစ်ပုံသော သူများသာလျှင် အစိုးရနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတတ်အောင်လုပ် ဆောင်သူတို့ထံမှ သတင်းအချက်အလက်ရရှိခဲ့သည်။ ထိုစီမံကိန်းဒေသမှ ရပ်ရွာလူထုအများစုသည် ၎င်းတို့မြင်တွေ့နေရသော မြေ မြေယာသိမ်းဆည်းမှု၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများနှင့် စီမံကိန်းမန်နေဂျာများ၏ ခေါင်းပုံဖြတ် အမြတ်ထုတ်မှု၊ ကျူးလွန်မှုများကို ဆန့်ကျင်လျက်ရှိသည်။ အထူးစီးပွားရေးဇုန်မှ ထိခိုက်ခံဒေသများ၏ ၇၀ ရာခိုင်နှုန်း၏ ဘဝနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းသည် ထိုဒေသရှိ မြေယာများ ပေါ် မှီတည်နေရသည်။ အတော်များများသော မိသားစု များသည် ၎င်းတို့၏ မြေယာများကိုလည်း ဆုံးရှုံးရမည်ဖြစ်သည်။

ဒေသနေ လူထု ဆန့်ကျင်ကန့်ကွက်မှုနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အခက်အခဲတို့ကြောင့် စီမံကိန်းအား ၂၀၁၃ ခုနှစ်တွင် မြန်မာ အစိုးရမှ ဆိုင်းငံ့ထားခဲ့သည်။ သို့သော်လည်း အစိုးရ၏ အစီရင်ခံစာများနှင့် အခြား စီမံကိန်းကြီးများ၏ ထောက်ပံ့မှုများကြောင့် ထို စီမံကိန်း မကြာမီ ပြန်လည် စတင်မည်ဟုလည်းထင်မြင်နေရသည်။

ဆက်သွယ်ရန်

ဦးဘိုဘိုအောင် (Campaign Advisor- ERI)
၀၉ ၂၅၀၂၆၇၀၂၅

ဦးသန့်ဇင် (ဒါရိုက်တာ DDA)
၀၉ ၄၂၁၁ ၉ ၀၆၉ ၁

ဦးကဲဒို (ထားဝယ်-ထီးစီးလမ်းဒေသခံ)

၀၉ ၂၅၆၂၀၆၁၉ ၀

ဒေါ်ပိုဝင်း (နဘုလယ်ဒေသခံ)